

บทวิจารณ์หนังสือ
บุญฤทธิ์ เทพดล หรือ คนทำ

หนึ่งฤทัย พูลลาภ
Nuengruethai Phunlap

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชลบุรี
Chonburi Provincial Office of Buddhism
nuengruethaipoolap@gmail.com

บทนำ

การทำบุญอธิษฐาน การขอพรให้เทพหรือเทวดา หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้น ตลกรรดาให้ได้ตามที่ขอเป็นความเชื่อของมนุษย์ทุกคน รวมถึงพุทธศาสนิกชนในประเทศไทย ที่นับถือพุทธแบบเถรวาท ซึ่งในคำสอนมุ่งให้ตนทำตนให้เป็นที่ยิ่งของตน ไม่หวังสิ่งที่ยังมองไม่เห็นมาตลกรรดาให้ตาม แต่ด้วยอิทธิพลการขอ การอ้อนวอนนั้นสืบทอดกันมาช้านาน คงยากที่จะห้ามไม่ให้ขอพรหรืออ้อนวอนได้ หนังสือ "บุญฤทธิ์ เทพดล หรือ คนทำ" เป็นหนังสือใหม่ของสถาบันพลังจิตตานุภาพ 9 ต้องการอธิบายเรื่องบุญให้เข้าใจง่ายตามหลักฐานในคัมภีร์เป็นหนังสือเบิกตัว ไร่สมาธิบรรณารักษ์ ที่บ้านของ ศ.พิเศษ ดร.บรรจบ บรรณรุจิ ต.ธรรมเสน อ.โพธาราม จ.ราชบุรี หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เรื่องบุญ มีความหมายว่าอะไร เรื่องฤทธิ์ มีความหมายอย่างไร เรื่องบุญฤทธิ์ คืออย่างไร เรื่องเทพดล หรือ คนทำ คืออย่างไร โดยศึกษาบุญของคนสำคัญ เช่น พระสิวลี พระเจ้าอโศกมหาราช พระนางมัลลิกา ในประเด็น บุญอะไรทำให้มีลาภมาก บุญอะไรทำให้ได้สมบัติมากมาย บุญอะไรทำให้ที่ดินกลายเป็นทองคำ การแพทย์อยากทำความดีของแม่เกิดจากบุญของแม่หรือของลูก และศึกษาเรื่องบุญของสมเด็จพระเจ้าทำให้ได้มากมายแบบพลิกผันชีวิต

จึงทำให้เป็นหนังสือที่น่าสนใจและอยากศึกษาเพื่อความเข้าใจมากขึ้น ในเรื่องของการทำบุญทำทานในชีวิตประจำวันของข้าพเจ้า

เนื้อหา

1. บุญ คำนิยามว่า บุญ หรือ ปุณฺณ แปลว่า ล้าง หรือ ชำระ หรือ ทำให้สะอาด (จากรากศัพท์ว่า ปุณ) ถามว่า ล้างหรือชำระอะไร ก็ตอบว่า ล้างหรือชำระกิเลสตัวการที่ทำให้ใจเศร้าหมอง นิยามนี้ได้มาจากการพิจารณาคำสอนเรื่องบุญกิริยาวัตถุ (หลักสำหรับการทำบุญ) 10 ประการคือ

1) ทาน หรือการให้ ก็หมายความว่า การชำระล้างเกิดจากการให้ จึงน่าจะนำไปสู่คำถามว่าการให้ชำระล้างอะไร แน่แน่นอนว่าย่อมได้คำตอบว่า ชำระล้างความตระหนี่ ซึ่งครอบคลุมไปถึง ความเห็นแก่ตัว ความ

ใจแคบ ถ้าเราเข้าใจอย่างนี้ได้ การทำบุญของเราก็จะมีเป้าหมายเพื่อการละอย่างแท้จริงตามที่พระพุทธเจ้าประสงค์

2) คีล ชำระล้างเจตนาร้ายในการทำผิดต่างๆ ทั้งทางกายวาจาแล้วสร้างสรรค์เจตนาในการทำถูกต้องให้เกิดขึ้นจนเกิดเป็นความสะอาดกายสะอาดวาจาและสะอาดใจ

3) ภาวนา (การเจริญสมาธิและปัญญา) ชำระล้างความฟุ้งซ่านที่ทำให้จิตอ่อนกำลังและความไม่รู้ที่ทำให้จิตโง่เขลาจนเกิดเป็นความสงบและความรู้แจ้ง

4) เวยยาวัจจะ (ความชวนชวยช่วยเหลือ) ชำระล้างความคิดไม่ช่วยเหลือใครออกไปจนเกิดเป็นจิตอาสาช่วยเหลือคนอื่นได้

5) เขมฐาปายณะ (การอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่) ชำระล้างความแข็งกระด้างออกไปจนเกิดมีพฤติกรรมที่อ่อนโยน

6) ปัตติทานะ (การแบ่งปันความดีที่ตนเองทำแล้ว) ชำระล้างความตระหนี่ในความดีออกไปแล้วเกิดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่นขึ้นมาแทน

7) ปัตตานุโมทนา (การอนุโมทนาความดีที่ผู้อื่นทำและให้) ช่วยชำระล้างความริษยาแล้วเกิดยินดีคล้อยตามความดีที่คนอื่นทำและให้อัมมเทสนา (การแสดงธรรม. การให้ความรู้) ชำระล้างความตระหนี่ในการให้ธรรมะแล้วเกิดเมตตาความหวังดีพร้อมให้ธรรมะคือความรู้และคำแนะนำขึ้นมาแทน

8) อัมมัสสวนะ (การฟังธรรม) ชำระล้างความเกียจคร้านในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

9) อัมมเทสนา (การแสดงธรรม) ช่วยชำระล้างความตระหนี่ถี่เหนียวด้วยการสั่งสอนทำให้ความรู้แก่ผู้อื่น

10) ทิฏฐชุกกรรม (การทำความเข้าใจให้ถูกต้องตามธรรม) ชำระล้างความเข้าใจผิดในเรื่องว่าอะไรดีอะไรชั่วตลอดถึงความไม่รู้เรื่องชีวิตและการดำเนินชีวิตจนเกิดความเข้าใจถูกต้อง

คำสอนต่อไปนี้จึงหมายถึง ผลของบุญ

สุโข ปุณณสส อัจฉโย สุขสเสต อธิวจนํ
การสั่งสมบุญเป็นความสุข บุญเป็นคำเรียกความสุข

2. ฤทธิ์ เป็นคำไทยปรับมาใช้จากคำสันสกฤตว่า ฤทธิ์ (อ่านว่า ริต) ตรงกับคำบาลีว่า อิทธิ แปลเหมือนกันว่า ความสำเร็จ ในคัมภีร์บาลีมีกล่าวถึงฤทธิ์ 10 อย่างไว้ น่าสนใจมาก

1) อธิฐานอิทธิ - ฤทธิ์หรือความสำเร็จเพราะการตั้งจิตอธิษฐาน หมายถึง อธิษฐานให้ตัวเองซึ่งเป็นคนคนเดียวเป็นหลายคนได้หรือถึงร้อยคนพันคนก็ได้ อย่างที่พระเจ้าปดุงเคยทำ นั่นคือหลังจากท่านสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้วท่านมีฤทธิ์มาก โดยเฉพาะการอธิษฐานให้ตัวเองมีร่างได้มากถึง 1.000 ร่าง ในชั่วเวลาไม่กี่ขณะจิตร่างนั้นมีหน้าตาเหมือนกัน แล้วท่านยังสามารถอธิษฐานจิตให้พระทั้งหมดนั้นสามารถเคลื่อนไหวอิริยาบถทำกิจกรรมต่างกันได้ หรือแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมได้

2) วิภพนาอิทธิ - ฤทธิ์หรือความสำเร็จเพราะแปลงร่างตัวเองเป็นต่างๆ ได้ อย่างที่พระอรหันต์หลายรูปทำ เช่น ในคราวที่พระพุทธเจ้าจะทรงทำยมกปาฏิหาริย์แก้คำลบลู่ของคนต่างศาสนามีพระอรหันต์หลายรูปเสนอตัวรับภาระแสดงแสดงปาฏิหาริย์แทนด้วยเกรงว่าจะทำให้พระพุทธเจ้าลำบาก แต่ละรูปมักกราบทูลว่าข้าพระพุทธเจ้าจักแสดงตัวเป็นนกใหญ่บ้าง เป็นกลุ่มคนทำกิจกรรมต่างๆ บ้าง หรือแม้แต่แสดงเป็นกองทัพ พระภิกษุณีพิมพ์าก็สามารถแสดงฤทธิ์ได้มาก

3) มโนมยาอิทธิ หรือ มโนมยิทธิ - ฤทธิ์หรือความสำเร็จเพราะสร้างร่างกายที่เกิดจากใจได้ คือสามารถถอดร่างออกไปจากร่างนี้แล้วไปทำงานต่างๆ ได้ ร่างที่ถอดออกไปนั้นมีอวัยวะครบถ้วนมีวิญญาณมีความรู้สึก รูปร่างหน้าตาเหมือนร่างเดิม

พระพุทธเจ้าทรงใช้บ่อยในกรณีที่ต้องไปสอนหรือไปเยี่ยมพระสาวกรูปใดที่อยู่ในที่ไกลๆ จากที่ที่พระองค์ประทับ พระองค์ก็จะทรงถอดกายทิพย์ของพระองค์ไปปรากฏอยู่ต่อหน้าพระสาวกรูปนั้น ด้วยพระประสงค์บางทีก็เพื่อให้พระสาวกได้เห็นแล้วเกิดกำลังใจ หรือบางทีเพื่อสอนธรรมะและวิธีการปฏิบัติกรรมฐานที่เหมาะสมแก่จริตของท่าน ฤทธิ์นี้แสดงว่าร่างกายเกิดจากจิตหรือใจ ร่างกายที่เกิดจากใจนี้เรียกตามหลักวิชาว่า “มโนมยรูป” หรือที่ไทยเรียกว่า “กายทิพย์” ตามธรรมชาติ คนเราถอดร่างกายจากจิตได้อยู่แล้ว 2 คราวคือ คราวนอนหลับ กับ คราวตาย เพราะทั้งสองคราวนี้จะมีกายทิพย์ออกมาทำงาน แต่ที่ต่างจากมโนมยิทธิตรงที่เราควบคุมการทำงานของกายทิพย์ ใน 2 คราวนั้นไม่ได้ แต่ผู้ที่ถอดกายได้ด้วยมโนมยาอิทธินั้นสามารถใช้กายทิพย์ให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามใจปรารถนาและสามารถควบคุมได้

4) ญาณวิปการอิทธิ - ฤทธิ์หรือความสำเร็จที่เกี่ยวเนื่องว่าตัวเองจะเกิดมัคคญาณได้บรรลุธรรมแล้วมัคคญาณ (ญาณละกิเลส) ที่กำลังจะเกิดนั้นก็จะมีแสงไปคุ้มครองป้องกันไม่ให้ได้รับอันตรายใดๆ ถึงแก่ชีวิตอย่างที่เคยเกิดแก่ท่านผู้จะสำเร็จเป็นพระอรหันต์หลายต่อหลายรูปในครั้งพุทธกาล เช่น พระพาลุละ

5) สมာธิวิปการอิทธิ - ฤทธิ์หรือความสำเร็จเกี่ยวกับคุณวิเศษที่ได้เพราะอำนาจแห่งสมาธิที่เกิดขึ้นคุ้มครอง เหมือนอานุภาพสมาธิของพระอรหันต์บุคคลอย่างพระสารีบุตร พระสัทชีวะ พระขานุกโณทัญญะ พระนางสามาวดี และอุบาสิกาอุตตรา ฤทธิ์นี้เป็นอานุภาพของอัปปนาสมาธิ (สมาธิขั้นฌาน) ทั้งที่เป็นโลกิยะ (ระดับยังไม่ได้บรรลุมรรคผล) และโลกุตตระ (ระดับที่บรรลุมรรคผลแล้ว)

6) อริยาอิทธิ - ฤทธิ์หรือความสำเร็จของพระอริยะคือท่านผู้ห่างไกลจากกิเลส ซึ่งเกิดแก่พระอริยะผู้ได้ความชำนาญในการทำสมาธิ โดยท่านเมื่อหวังจะอยู่แบบเกิดความรู้สึกไม่เกลียดในสิ่งที่น่าเกลียด ก็สามารถอยู่ได้โดยมีสติสัมปชัญญะพร้อมอุเบกขาอยู่ การที่ท่านทำเช่นนั้นได้เพราะใช้สมาธิไปหนุนอุเบกขาให้ทำสติสัมปชัญญะให้ชัดเจนโดยกำหนดของน่าเกลียดนั้นว่าเป็นธาตุคือดินน้ำไฟลมผสมกัน

ฤทธิ์นี้แสดงถึงความปล่อยวางสัญญาคือความกำหนดหมายว่ารักว่าเกลียดในสรรพสิ่ง เห็นแต่ว่าเป็นเพียงธาตุคือโครงสร้างพื้นฐานเหมือนกันทั้งในสิ่งที่น่ารักน่าเกลียด ซึ่งเป็นการปล่อยวางระดับโลกุตตระและสลายความรู้สึกว่าน่าเกลียดได้สำเร็จ

7) กัมมวิปากชาอิทธิ - ฤทธิ์หรือความสำเร็จที่เกิดจากผลกรรมในที่นี้หมายถึง กรรมที่ทำให้เกิดเป็น สัตว์ประเภทใดในกำเนิดใด ซึ่งมีลักษณะเฉพาะประจำสำหรับสัตว์ประเภทที่เกิดในกำเนิดนั้น

8) ปุญญวโตอิทธิ - ฤทธิ์หรือความสำเร็จของผู้มีบุญ เป็นบุญซึ่งสะสมไว้แต่ชาติก่อนๆ แล้วออก ฤทธิ์ที่ทำให้ท่านผู้มีบุญได้สิ่งที่ดีต่าง ฤทธิ์นี้มุ่งถึงการได้สมบัติทรัพย์สินของเป็นของตัวเอง ซึ่งแน่นอนว่าต้องได้มา ด้วยผลบุญ เช่น ผลของการทาน ของการรักษาศีล และภาวนาคือการทำสติให้เกิด แต่ต้องทำมายาวนาน ต่อเนื่อง

9) วิชขามยาอิทธิ - ฤทธิ์หรือความสำเร็จที่เกิดจากวิชาหรือมนตร์ที่วิชาวรรณหรือผู้ทรงวิชาร่าย แล้วทำให้เขาเหาะได้ และแสดงตนเป็นช้างเป็นกองทัพบกก็ได้ หรือให้เกิดสิ่งอัศจรรย์ต่าง ฤทธิ์นี้มุ่งถึงการใช้เวท มนตร์ โดยร่ายหรือบริกรรมจนเกิดฤทธิ์หรือความสำเร็จตามที่ผู้ร่ายมนตร์ประสงค์จะให้เกิด การปลุกเสก เครื่องรางของขลังน่าจะอยู่ในลักษณะนี้

10) สัมมาปโยคอิทธิ - ฤทธิ์หรือความสำเร็จเกิดจากการทำถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ การทำถูกต้องในที่นี้ หมายถึง การปฏิบัติธรรมละกิเลสที่เป็นข้าศึก ฤทธิ์นี้มุ่งกล่าวถึงความสำเร็จของคุณธรรม ที่ทำหน้าที่สำเร็จได้ตามสภาวะ ตั้งแต่คุณธรรมระดับโลกียะไปจนถึงโลกุตระ แต่ผมว่าน่าจะปรับใช้กับการ กระทำงานกุศลระดับต่างๆ ได้ และความสำคัญของสัมมาปโยค คือ การทำถูกต้องเหมาะสมถูกกาลเทศะ ด้วยบุคลิกภาพที่เหมาะสม

3. บุญฤทธิ์ลิติต บุญเก่าหรือบุญปัจจุบันแต่ละอย่างที่ทำให้ผลเป็นทำหน้าที่กำหนดทางเดินของชีวิตให้ คนเราเป็นไปตามผลของมัน โดยทำหน้าที่ในระยะเวลาต่างๆ เช่น ก่อนตาย หลังตาย เกิดใหม่ และขณะดำเนิน ชีวิตอยู่ส่วน จะลิติตอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับผลบุญแต่ละอย่าง ผลบุญทำหน้าที่ได้หลายอย่าง

1) บุญอะไรทำให้ได้ลาภมาก ศึกษาจากพระสวลี อะไรคือลาภของพระสวลี เนื่องจากเป็นพระ ลากของท่านจึงไม่เก็บปัจจัยเครื่องยังชีพ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยเรื่องของท่านไว้น่าสนใจมี กล่าวไว้ในคัมภีร์ชัดเจนว่า ขณะที่พักแรมอยู่ที่ภูเขาคันธมาทน์ 7 วัน เทวดาเซียนาคหัตตะมาถวายการรับใช้อยู่ ตลอด โดยปรากฏตัวเป็นกายหยาบทำงานรับใช้เหมือนอย่างมนุษย์ทำ เช่น จัดอาหารถวาย ทำเป็นข้าวสุกปรุง ด้วยนมสด นมวัวสด) กับข้าวสุกปรุงด้วยเนยใส อย่างละวันสลับกัน “ข้าวสุกเอามาจากไหน” พระไม่สงสัย เพราะคิดว่ามีชาวบ้านอยู่แถบนี้เกิดศรัทธาแล้วหุงมาถวาย แต่สงสัยว่านมสดกับนมเปรี้ยวมาจากไหน เพราะ มองไปแล้วก็ไม่เห็นมีแม่วัวนม ไม่เห็นมีการทำนมเปรี้ยวได้ แต่เห็นเทวดาในร่างมนุษย์เซียนาคหัตตะมาทำ หน้าที่เป็นพ่อครัวปรุงอาหารถวายพระอย่างทั่วถึง พระเก็บความสงสัยไว้ไม่ไหวจึงตัดสินใจถามเทวดา และ ได้รับคำตอบว่า “พระคุณเจ้า ความอัศจรรย์ครั้งนี้เกิดขึ้นเพราะผลบุญเก่าของพระสวลีที่ได้พบพระพุทธเจ้า กัสสปะแล้วถวายข้าวสุกปรุงด้วยน้ำนมสดแด่พระองค์ด้วยจิตศรัทธา” เนื่องจากพระพุทธเจ้าทุกพระองค์ทรง เป็นเนื่อนาบุญที่ยิ่งใหญ่พืชคือบุญที่ปลูกลงไปด้วยจิตศรัทธาและประณีตยอมแตกดอกออกผลอย่างไพศาล ทำให้เกิดมีอาหารทิพย์ชนิดเดียวกันหรือใกล้เคียงมาเลี้ยงชีวิตได้ตามประสงค์

การเกิดของอาหารทิพย์อย่างนี้อาจเกิดได้ 2 ลักษณะ คือ อาหารทิพย์ผุดขึ้นด้วยบุญของพระพุทธเจ้าแล้วได้อาศัยเทวดาที่มีจิตศรัทธาเข้ามาจัดการ เหมือนมีอาหารอยู่แล้วในโรงครัว และได้เทวดาเข้ามาช่วยจัดทำ หรือ เทวดานาคที่ตตะเองมีบุญสามารถเนรมิตอาหารขึ้นมาได้เองตามกำลังศรัทธาแล้วน้อมใจให้เป็นข้าสกุณมสตกกับเนยใสซึ่งเป็นไปตามบุญเก่าของพระพุทธเจ้า เหมือนกับพ่อครัวมีอาหารพร้อมปรุงแล้วปรุงชนิดอาหารตามความต้องการผู้กิน

2) อะไรทำให้ได้สมปรารถนา ดูประวัติท่านแล้วเห็นมีปัจจัยที่จะทำให้ได้สมปรารถนาอยู่ทาง คือ

(1) เกิดศรัทธาและปัญญาเข้าใจเหตุผลแล้วตั้งจิตปรารถนา

(2) จุดมุ่งหมายของความต้องการมีลากเพื่อทำประโยชน์สุขแก่ส่วนรวม

(3) การทำบุญที่เป็นปัจจัยให้ได้สมปรารถนาอย่างต่อเนื่องจนสะสมอยู่ในจิตให้เกิดความคิดเป็น อสังขาริก (อสังขาริกะ - เกิดเองโดยอัตโนมัติไม่ต้องมีใครชักจูง) ซึ่งเห็นได้จากตอนที่ท่านเกิดเป็นชายบ้านนอกตัดสินใจถวายของทำบุญร่วมกับทางโรงพยาบาลที่กำลังจัดเตรียมอาหารถวายพระพุทธเจ้าพร้อมพระสาวกโดยไม่เสียตายหรือลั้งเลใจ

3) บุญอะไรทำให้ได้สมบัติมากมาย ศึกษาจากเรื่องพระเจ้าอโศก พระเจ้าอโศกทรงได้รับยกย่องว่าเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงมีบุญฤทธิ์มากพระองค์หนึ่ง บุญฤทธิ์ของพระองค์เริ่มตั้งแต่ตอนเป็นเจ้าชาย พระบิดาทรงส่งไปปราบจลาจลที่แคว้นคันธาระซึ่งอยู่ไกลไปทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือ (ปัจจุบันคือปากีสถาน ผนวกกับอัฟกานิสถาน) เป็นระยะทางราวกว่า 9.000 กิโลเมตร โดยไม่พระราชทานการช่วยเหลือด้านอาวุธ ยุทโธปกรณ์แต่ประการใด โดยทรงรับสั่งให้ไปจัดหาเอาเอง แต่ด้วยบุญฤทธิ์ของเจ้าชายอโศกการจัดกำลังรบดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีแม่ทัพนายกองจำนวนมากเข้ามาช่วยเหลือ อาจเป็นเพราะแม่ทัพนายกองเหล่านั้นคาดการณ์ออกว่าเจ้าชายมีความสามารถเพียงใด เนื่องจากได้เห็นฝีมือของเจ้าชายในการรบมาหลายต่อหลายครั้ง

กล่าวกันว่า การได้ราชสมบัติโดยวิธีปราบดาภิเษกของพระองค์ทำให้เกิดการนองเลือดท่วมราชสำนัก มีการฆ่ากลุ่มอำนาจเก่าแบบถอนรากถอนโคนไม่ว้ยแม้กระทั่งพระเชษฐาและพระอนุชาพร้อมพระบิดา แต่ต่างพระมารดาก็ถูกประหารชีวิตหมดยกเว้นแต่พระอนุชาพระมารดาเดียวกันพระองค์เดียว ซึ่งคัมภีร์บาลีเรียกว่าเจ้าชาย “ติสสะ” แต่คัมภีร์สันสกฤตเรียกว่า เจ้าชาย “วิตโศก”

พระเจ้าอโศกคงเก่งกล้าในการรบการบริหารจัดการมาแต่อดีตชาติทรงสะสมการใช้การวิเคราะห์มาต่อเนื่องมาแบบข้ามภพข้ามชาติจึงหลอมรวมกลั่นตัวมาเป็นบุญฤทธิ์ทำให้พระสติปัญญาแหลมคมสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ได้เฉียบขาดส่งผลให้งานในชาติปัจจุบันแม้ยากเพียงไหนก็บรรลุเป้าหมาย และจะยังส่งผลให้ได้อะไรอีกมากมายในกาลต่อไปจากนี้

ตามเรื่องที่เล่ามา พระเจ้าอโศกทรงมีบุญญาธิการมาก ที่แล้วๆ มาไม่ว่าจะทรงทำอะไรเพื่อการได้อำนาจดูสถานการณ์จะเป็นใจให้มีผู้ช่วยเหลือตลอด และเมื่อได้อำนาจก็เปิดทางให้ผลบุญส่งผลเต็มที่ทำได้

สิ่งที่ได้ยาก แต่สิ่งที่ได้ยากทั้งหมดก็มีผู้ช่วยให้ได้อย่างน่าอัศจรรย์...ข้ามเรื่องเทวดาและพญานาคไปได้ เรามา
ดูเรื่องสัตว์ต่างๆ ที่เข้ามาช่วย ซึ่งเป็นสัตว์จริงๆ ในโลกมนุษย์ ที่น่าสงสัยว่าสัตว์เหล่านั้นมารับใช้พระเจ้าอโค
ได้อย่างไร

คิดเรื่องนี้ก่อนก็ได้ว่า....ทำไม ม้ากัณฐกะ ม้าทรงของเจ้าชายสิทธัตถะจึงเป็นม้าอาชาไนยที่รู้ใจของ
เจ้านายรับใช้ได้บรรลุเป้าหมายจนวาระสุดท้ายคือพาเจ้านายออกบวชได้สำเร็จ ทำไม ช้างปาริเลยยกะจึงอุทิศ
ตัวปรนนิบัติพระพุทธเจ้าตลอด 3 เดือนอย่างไม่ขาดตกบกพร่อง ทำไม สุนัขในเรือนของนายโคบาลโกณฑุหลกะ
จึงไปนิมนต์พระปัจเจกพุทธเจ้ามารับบิณฑบาตที่บ้านเจ้านายได้เป็นอย่างดี

ทั้งหมดนี้ก็น่าคิดว่า สัตว์ทั้งหมดนั้นทั้งในคัมภีร์และชีวิตจริงต่างรู้จักทำกุศลกรรมได้อย่างไร
คำตอบที่ว่า นั่นเป็นสัญชาตญาณของพวกเขาออกไปก่อน แต่จะให้คำตอบแบบง่ายๆ ก็คือ พวกเขามีชีวิตมี
เลือดเนื้อจิตใจเหมือนมนุษย์จึงมีความรู้สึกได้เหมือนมนุษย์ สมดังที่มีกล่าวไว้ว่า “สัตว์ดิรัจฉานกับมนุษย์
เหมือนกันตรงที่มีกินนอนสืบพันธุ์และกลัวภัย แต่ที่แปลกจากกันก็คือการมีธรรมะ” จากคำกล่าวนี้นี้ยืนยันได้ว่า
สัตว์ดิรัจฉานก็มีธรรมะเหมือนมนุษย์ มนุษย์มีธรรมะฝ่ายอกุศล เช่นรัก โกรธ เกลียด และมีธรรมะฝ่ายกุศล เช่น
ความเคารพ ศรัทธา เลื่อมใส สัตว์ดิรัจฉานก็มีเช่นกัน อย่างที่เห็นกันแล้วข้างบนไม่ว่าช้าง ม้า ลิง หรือแม้แต่
สุนัขมีเหมือนกันหมด

ในอภิธรรมมีเรียก กุศลจิต คือ จิตบุญ ว่า มหากุศลจิตถึงจิตคิดทำดีหลากหลาย มีทั้งคิดทำดีทางตา
หูจมูกลิ้นกาย มหากุศลจิตที่ให้ผลหลากหลายก็เพราะอารมณ์หรือสิ่งเร้าให้จิตเป็นกุศลมีหลากหลาย เช่น รูป
เสียง กลิ่น รส และสัมผัสทางกาย เมื่อกุศลจิตไปเกี่ยวเกาะอารมณ์หลากหลายหลากหลายแล้วก็มาเป็นวิบากคือ
ผลที่จะแตกรากแตกหน่อหลากหลายให้ผลหลากหลายในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกัน

อีกประเด็นหนึ่งที่เป็นไปได้ ก็คือ การอธิบายให้เห็น หน้าที่ของกรรม ซึ่งก็คือการกระทำที่เรา
ทำทางตาหูจมูกลิ้นกายและใจ มีทั้งส่งผลให้เกิดและสนับสนุน ซึ่งกรรมที่ไปทำหน้าที่ทั้งสองนี้ย่อมเป็นกรรมอย่าง
เดียวกันแม้จะทำต่างวาระ หากเป็นกุศลกรรมทำหน้าที่ส่งผลให้เกิดกุศลกรรมอีกชนิดหนึ่งก็ไปทำหน้าที่สนับสนุน
อย่างคนที่ใส่บาตรข้าว 1 ถ้วย บุญนั้นอาจทำหน้าที่ส่งผลให้เกิด แล้วบุญอื่นที่จะทำให้ได้ผลจริงหว่าให้ผลอยู่ก็ทำ
หน้าที่สนับสนุน จึงสำเร็จมาเป็นผลคือการได้อันยิ่งใหญ่

4) แม่แพ่ทองอยากทำบุญความอยากของใคร -ของแม่หรือของลูก ศึกษาจากเรื่องสามเณรสุม
รับรู้มาว่าผู้หญิงตั้งครรภ์จะแพ่ทองเป็นส่วนใหญ่ และอาการแพ่ทองนั้นคือความอยากต่างๆ ของมารดา เช่น
อยากกินอาหารชนิดนั้น อยากแต่งตัวอย่างนี้ อยากดูการแสดงอย่างนี้ และแม่แต่อยากแสดงพฤติกรรมอย่างนี้
อย่างนั้น ซึ่งหลายเรื่องตรงข้ามกับนิสัยและพฤติกรรมของตัวเอง แต่เมื่อคลอดลูกแล้วพฤติกรรมแพ่ทองอย่าง
วามานั้นก็หายไป จึงทำให้เราคิดว่า ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น

ชายเจ้าของครอบครัวเพิ่งแต่งงาน และไม่กี่เดือนต่อมาภรรยาก็ตั้งครรภ์ นางเกิดแพ่ทองประหลาด
คือ อยากนิมนต์พระสารีบุตรพร้อมพระบริวาร 500 รูปมาฉันอาหารชนิดเลิศด้วยรสร้อยรสที่บ้าน วันนั้นตัวเอง
ก็อยากจะนุ่งผ้ากาสาหวัดสตรีทองค่านั่งท้ายอาสนะแล้วบริโภคอาหารที่พระฉันเหลือ

การที่นางแพ้วต้องอยากทำบุญกับพระสารีบุตรนี้เป็นประเด็นแรกที่ชวนให้คิดหาเหตุผลต่อไป สามีและพวกญาติพอราบอาการแพ้วของนางก็จัดการให้ตามประสงค์ นิมนต์พระสารีบุตรกับพระบริวาร พระลูกศิษย์)มาฉันอาหารที่บ้าน ซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของคนมีฐานะครั้งพุทธกาล และการกล่าวถึงพระสารีบุตรว่ามีพระบริวาร 500 รูป ก็เพราะจำนวน 500 เป็นตัวเลขแสดงความยิ่งใหญ่ในด้านต่างๆ นักบวชรูปใดหากมีนักบวชติดตาม 500 ถือว่าเป็นผู้นำทางศาสนาที่ยิ่งใหญ่ กองเกวียนค้าขายใดที่มีเกวียนบริวารตามถึง 500 ถือว่าเป็นคาราวานใหญ่ หรือแม้ในทางร้าย โจรกักตมอยู่ด้วยกันถึง 500 ก็ถือว่าเป็นกักใหญ่มาก พระสารีบุตรก็เช่นกัน วันนั้นต้องการแสดงความยิ่งใหญ่ด้านบริวารยศให้สมศรีธาของนางผู้เป็นเจ้าของจึงรับนิมนต์ไปกับพระบริวารอีก 500 รูป

เมื่อครบกำหนดคลอด นางให้กำเนิดลูกชาย ถึงคราวตั้งชื่อก็นิมนต์พระสารีบุตรมาฉันอีก แต่คราวนี้คงมาไม่ถึง 500 รูป แม่กับลูกจึงได้ใกล้ชิดพระสารีบุตร ระหว่างนั้น แม่เล่าว่า.... ตั้งแต่ลูกอยู่ในท้องจนถึงคลอด ครอบครัวมีแต่ความสุขไม่เคยพบความทุกข์เลยพระสารีบุตรจึงตั้งชื่อว่า “สุขกุมาร” (เด็กชายสุข) สุดท้ายแม่ขอให้พระเถระให้สรณคมน์ (การประกาศตนถึงพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง) และศีล 5 แก่ลูกชาย ต่อมาเมื่อลูกชายอายุ 7 ขวบรู้เตยงสาแล้วได้ขออนุญาตออกบวชมารดาจึงนำไปยกถวายพระสารีบุตร หลังจากพระเถระจัดการบวชให้ ไม่กี่วันต่อจากนั้น สามเณรสุขก็ได้บรรลอรหัตผล

กลับมาที่คำถามว่า อาการที่มารดาของสามเณรแพ้วต้องอย่างว่ามานั้นเกิดจากบุญของใคร คำตอบก็คือ เกิดมาจากบุญของลูกแน่นอน(หากจะเป็นของมารดาบ้างก็ตรงที่บุญได้มาเป็นแม่ของลูก) เพราะลูกที่มากเกิดมีบุญเก่าฝังอยู่ในจิตใต้สำนึกทำให้ขณะแม้อยู่ในครรภ์มารดาก็คิดถึงถึงเรื่องนี้ได้ และด้วยความรัก เมื่อลูกคิดมารดาก็รับรู้สึกล้นใจได้แล้วถ่ายทอดมาเป็นความต้องการของมารดาโดยที่มารดาไม่รู้ตัว เช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นแก่โยมมารดาของสามเณรสุข เมื่อศึกษาประวัติของสามเณรสุขดูแล้วพบว่า ท่านได้ทำบุญด้วยการเสียสละความสุขอย่างสำคัญ มาแต่อดีตชาติ

ชาตินั้นท่านยากจน ต้องทำงานรับใช้ถึง 3 ปีจึงได้ข้าวเถาหนึ่ง แต่ได้มาแล้วแทนที่จะกินเองกลับถือไปใส่บาตร เพราะเชื่อมั่นว่าความยากแค้นชาตินี้สัมพันธ์อยู่กับความตระหนี่ในชาตินั้นๆ ที่มีหลายชาติไม่ค่อยได้ให้อะไรใครเป็นขึ้นเป็นอัน ผลกรรมนั้นจึงมาขัดขวางชีวิตให้ได้ข้าวปลาอาหารยากและได้สิ่งให้อ่านวยความสะดวกยากมากจึงตัดสินใจละความตระหนี่แก่ผลกรรมด้วยการถวายข้าวเถาหนึ่งที่มีความหมายต่อตนเองนั้นแก่พระปัจเจกพุทธเจ้าแล้วตั้งจิตปรารถนาขอให้มีความสุขพ้นจากความยากจน และได้รับพรว่า “ขอให้สมปรารถนา”

บุญของเขาคือการตัดสินใจถวายข้าวเถาหนึ่งแก่พระปัจเจกพุทธเจ้าอย่างไม่เสียดาย ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ เมื่อประจวบกับความพร้อมคือพระปัจเจกพุทธเจ้าเพิ่งออกจากนิโรธสมบัติ ก็กลายเป็นบุญฤทธิ์ให้ได้ผลบุญทันตาเห็นในชาตินั้น และเชื่อว่าท่านยังสะสมผลบุญชนิดตัดสินใจอย่างไม่ลังเลใจเรื่อยมาจนเมื่อมาเกิดในชาติปัจจุบันก็ยังส่งผลอีกตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา และสามารถย้อนไปถึงว่าผลบุญนี้แหละมากับปฏิสนธิจิตตอนมาเกิดในครรภ์มารดาด้วยแล้ว

5) บุญอะไรทำให้ชีวิตพลิกผันที่ดินกลายเป็นทองคำ – ทองคำกลายเป็นถ่าน

ศึกษาจากเรื่องกัศยโคตรมีกับเรื่องทาสปุณณะ พระสารีบุตร ท่านเข้านิโรธสมาบัติครบ 7 วันในวันนั้นพอดี เป็นธรรมดาของพระอริยะที่เพื่องอกจากนิโรธสมาบัติ ร่างกายของท่านย่อมต้องการอาหารมาก เพราะตลอดเวลาที่เข้านิโรธสมาบัตินั้นท่านไม่ได้ฉันอาหารเลย แม้แต่น้ำก็ไม่ตักถึงท้องสักหยด เนื่องจากว่านิโรธสมาบัติ คือ การเข้าสมาธิขั้นสูงแบบดับจิต มีแต่ร่างกายเท่านั้นคงอยู่แต่จิตดับหมด (ไม่รับรู้อะไรเลย) ทว่าไม่ตายเพราะร่างกายที่ไม่มีจิตครอบครองนั้นยังอยู่ด้วยอาหารเก่าที่ฉันเข้าไปแล้วยังหล่อเลี้ยงร่างกายอยู่ได้ อีกทั้งไออุ่นเก่าที่ดับยังไม่หมดก็ยังหล่อเลี้ยงอยู่ ข้อสำคัญกรรมที่สร้างและหล่อเลี้ยงร่างกายตั้งแต่ปฏิสนธิก็ยังไม่หมดไป ทั้งหมดนี้คือปัจจัยสนับสนุนให้ไม่สิ้นชีวิต พระเถระท่านเข้านิโรธสมาบัตินี้อยู่ 7 วันดังนั้นก็ยังไม่แปลกที่ร่างกายของท่านย่อมต้องการอาหาร และมีความสำคัญอยู่ว่า ใครที่ได้ถวายอาหารมือแรกแก่ท่านจะได้ผลบุญทันตาเห็น

แต่ว่าก็ไม่ใช่ง่ายนักที่ใครจะได้ถวายอาหารมือแรกแก่ท่านเหมือนไม่ใช่ง่ายนักที่ใครจะได้ถูกรางวัลที่ 1 เนื่องจากพระที่ท่านเข้านิโรธสมาบัติได้อย่างนี้จะมึกรุณา ความสงสาร)ต่อคนยากจนเป็นที่ตั้ง แต่ก็ไม่ใช่ว่าคนจนทุกคนจะได้โอกาส แต่ต้องเป็นคนจนที่มีลักษณะพิเศษที่คนจนอื่นๆ ไม่มี เพราะฉะนั้นในคัมภีร์จึงมักจะระบุว่าท่านจะตรวจดูว่าจะให้โอกาสนี้แก่ใคร ใครสมควรได้โอกาสนี้

บุญของสามีกับภรรยาสัมพันธ์กันได้อย่างไร บุญมีฤทธิ์ทำให้ก้อนดินกลายเป็นทองคำได้อย่างไร ทำไมอาหารมือเดียว จึงเกิดเป็นบุญฤทธิ์ได้ขนาดนั้น

คำถามที่หนึ่ง ตอบได้ว่า อาหารที่ถวายพระสารีบุตรถือเป็นสมบัติร่วมระหว่างภรรยา กับนายปุณณะ ทั้งสองจึงมีสิทธิ์ด้วยกันดังนั้นเมื่อภรรยาทำบุญสามีอนุโมทนา(ยินดีด้วย)ก็ถือว่าทำบุญด้วย นี่คือทางที่แสดงว่าบุญของภรรยา กับสามีสัมพันธ์กัน เพราะมีสิทธิ์ในของทำบุญร่วมกันและที่สำคัญคือมีจิตทำบุญร่วมกัน

คำถามที่สอง คำถามนี้ยากเกินไปสำหรับผมที่จะตอบเชิงวิทยาศาสตร์เพราะผมไม่มีความรู้เอาเสียเลย แต่เมื่อพิจารณาอุทกขุณฺณนั้นแสดงว่าโครงสร้างข้างต้นที่อธิบายว่าทองคำมาจากน้ำกับดิน ซึ่งเมื่อผ่านขั้นตอนการต้มจนเหมือนร่วนน้ำกับดินจึงแปรสภาพเป็นทองคำของทองคำมีอยู่ในน้ำและดิน ในทางพระพุทธศาสนา ดินกับทองคำเป็นธาตุดินด้วยกันมีลักษณะแข็ง ด้วยเหตุนี้โดยธรรมชาติที่เห็นอยู่ทั่วไปธาตุดินชนิดหนึ่งจึงกลายเป็นอีกชนิดหนึ่งได้ เช่น รากไม้กลายเป็นหิน

สัพพะกามะทะโท นิธิ - บุญที่ฝั่งฝักไว้ (ทำไว้ดีแล้ว) ย่อมให้สิ่งที่น่าปรารถนาได้ทุกอย่าง

คำถามที่สาม เหตุที่อาหารมือเดียวเป็นบุญฤทธิ์อันยิ่งใหญ่ เพราะมีองค์ประกอบครบ คือ 1) ถึงพร้อมด้วยวัตถุคือสิ่งของที่จะถวาย 2) ถึงพร้อมด้วยเจตนา 3) ถึงพร้อมด้วยทักษิณะบุคคล (ผู้ควรแก่ของทำบุญ) 4) ถึงพร้อมด้วยคุณอันยิ่งใหญ่

นายปณณได้องค์ประกอบพร้อม คือ มีข้าวที่จะถวายมีเจตนาที่จะถวาย ได้พบพระอรหันต์ที่ควรแก่ของทำบุญคือพระสารีบุตร และท่านถึงพร้อมด้วยคุณวิเศษคือเพ็งออกจากนิโรธสมาบัติ ซึ่งมีอานุภาพทำให้ได้ผลบุญทันตาเห็นคือดินกลายเป็นทองคำ

6) หญิงยากจนพลิกชีวิตได้เป็นพระราชินีเพราะบุญแค่ถวายขนมเท่านั้นหรือ? ศึกษาจากเรื่องหญิงสาวขายพวงมาลัยชื่อมัลลิกา ชีวิตคนพลิกผันได้เสมอ บางคนพลิกผันไปในทางร้ายบางคนพลิกผันไปในทางดี แต่บางคนพลิกผันไปในทางดีอย่างคาดไม่ถึง...ลองศึกษาเรื่องที่จะเล่าต่อไปนี้ดู พระเจ้าปเสนทิโกศล ราชานแห่งแคว้นโกศลมีพระมเหสีหลายพระองค์ ที่รู้จักพระนามมี 2 องค์ คือ พระนางวาสภขัตติยา พระมารดาของพระเจ้าวิฑูทกะ กับ พระนางมัลลิกา พระองค์หลังนี้ดังมากเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญๆหลายเหตุการณ์ เช่น คราวหนึ่ง พระเจ้าปเสนทิโกศลฝันร้ายน่ากลัว ไหโรหวงจึงกราบทูลให้แก้อาถรรพณ์ด้วยการให้ประกอบพิธี “บูชามหาญญ” ซึ่งต้องฆ่าคนและสัตว์ใหญ่เป็นเครื่องเช่นสังเวยอย่างละ 500 เช่น แพะ 500 แกะ 500 สุกร 500 วัว 500 ควาย 500 และคนก็ต้องจับมาฆ่าให้ได้ 500 เช่นกัน

พระเจ้าปเสนทิโกศพระสวามียอมเชื่อฟังจึงเสด็จไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ซึ่งขณะนั้นกำลังประทับอยู่ที่วัดเชตวัน หลังจากพระเจ้าปเสนทิโกศลเล่าเรื่องถวายแล้วพระพุทธเจ้าก็ทรงแสดงธรรมโปรดเป็นการเตือนพระสติ ผลออกมาก็คือ พระราชาสั่งยกเลิกทำพิธีบูชามหาญญแบบสังเวยชีวิตคนและสัตว์ เป็นอันว่า ทั้งคนทั้งสัตว์หลายพันชีวิตรอดพ้นจากการถูกฆ่าบูชามหาญญ เพราะพระปัญญาของพระนางมัลลิกา ซึ่งเป็นพระราชินีที่มีความฉลาด

ความฉลาดของพระนางเป็นความฉลาดประเภท “สชาติปัญญา- ปัญญาที่มีติดตัวมาตั้งแต่เกิด” ฝรั่งเศสเรียกปัญญาประเภทนี้ว่า “innate wisdom”

วันหนึ่ง ขณะที่สามพ่อแม่ลูกง่วนอยู่กับการเก็บดอกไม้ ก็มีชายหนุ่มร่างงามคนหนึ่งขี่ม้าเข้ามาในสวน ท่าทางอิดโรยอ่อนล้าเหมือนต้องการความช่วยเหลือ มัลลิกาเห็นดังนั้นจึงเข้าไปต้อนรับเมื่อทราบว่าการนำดื่มจึงแบ่งน้ำดื่มที่มีติดตัวมาให้ แต่ก่อนให้ดื่ม เธอคิดว่า... ชายคนนี้กำลังกระหายน้ำ ธรรมดาคนกระหายน้ำเมื่อได้น้ำจะรีบดื่มอีกๆ เลย การรีบร้อนดื่มอาจทำให้เขาสำลักเป็นอันตรายถึงชีวิตได้เธอจึงเอาดอกไม้ใส่ลงไปทำให้ชายหนุ่มรีบดื่มตามที่อยากดื่มไม่ได้ต้องเป่าแหวกออกไปก่อนจึงจะดื่มได้เขา “ประหลาดจริง ฉันหิวน้ำ อยากดื่มเต็มแก้ว แต่เธอกลับทำให้ฉันต้องค่อยๆ ดื่ม ทำไมเธอจึงทำอย่างนั้น” ชายหนุ่มถามหลังจากย่นชั้นคืนให้ “นายท่าน” มัลลิกาเอ่ยตอบ “คนดื่มน้ำเพราะความหิวกระหายทำให้สำลักได้และเป็นอันตรายถึงชีวิต เพื่อให้ท่านปลอดภัย ฉันจึงใส่ดอกไม้มาไว้” “อย่างนั้นหรือ” ชายหนุ่มอุทานพร้อมทั้งประทับใจในความฉลาดของหญิงสาว แต่ก็ไม่พูดอะไร นอกจากขอบใจแล้วควมม้าจากไป

เช้าวันนั้น ขณะเดินถือขนมที่ซื้อมาจะกินเองที่สวนหลวง สาวขายพวงมาลัยคนนี้พบพระพุทธเจ้า ออกบิณฑบาตจึงเกิดศรัทธาเอาขนมที่ซื้อมาจะกินเองไปใส่บาตรถวาย ซึ่งพระพุทธเจ้าก็ทรงรับและเสวย แล้ววันนั้นเอง ตอนบ่ายแก่ๆ นางก็ได้พบพระเจ้าปเสนทิโกศพระราชานุ่มผู้พลิกชีวิตของนาง คิดแบบเราๆ การ

ทำบุญเพียงแค่นั้นเป็นไปไม่ได้เลยที่จะก่อให้เกิดผลมากขนาดนั้น แต่ถ้าคิดอีกมุมหนึ่งตามหลักปฏิจสุมุปาบทที่ว่า “เมื่อสิ่งนี้มี จึงมีสิ่งนี้”

7) บุญอะไรทำให้มีแพะทองคำหรือแพะทองคำผุดขึ้นหลังคาบ้าน

ศึกษาได้จากเรื่องเศรษฐีเมณฑกะ มีคนชอบถามบ่อยๆ ว่า ทำบุญอย่างไรจึงจะรวย คนรวยในปัจจุบัน คุณหญิงสมปอง วรรณิสสร คนรวยจากการทำโรงพยาบาลจนกลายเป็นคหปตานีผู้มั่งคั่ง ทุกวันนี้ได้รับการยกย่องว่าเป็นเศรษฐีใจบุญท่านเคยเล่าให้ฟังว่า....

เมื่อประมาณ 40 ปีมาแล้ว ท่านรับซื้อที่ดินแห่งหนึ่งในต่างจังหวัดที่มีคนนำมาเสนอขายให้ในราคาไร่ละ 50.000 บาท ที่ผืนนี้ประมาณ 25 ไร่ สามีท่านคือนายแพทย์รัศมี วรรณิสสร ไม่เห็นด้วยในช่วงนั้น บ้านเมืองยังไม่เจริญ ที่ผืนนั้นอยู่ไกลไปในถิ่นกันดารถึงจังหวัดกำแพงเพชร แต่ท่านก็บอกกับสามีว่าสงสารชาวบ้าน เขายากจนคงต้องการเงินมาก จึงซื้อไว้

ท่านเล่าว่า ตั้งแต่ซื้อไว้ก็ไม่มีแว้วว่าจะทำอะไรได้เพราะเป็นป่า แต่ต่อมาก็เกิดเรื่องที่ไม่คาดฝัน คือมีโครงการระดับชาติหรือจะว่าระดับโลกก็ได้โดยบริษัทต่างชาติซึ่งร่วมมือกับรัฐบาลไทยทำการสำรวจขุดเจาะบ่อน้ำมัน ผลของการสำรวจพบว่ามีบ่อน้ำมันจริงและตรงที่ที่พบบ่อน้ำมันคือที่ที่คุณหญิงสมปองซื้อทิ้งไว้ ซึ่งก็หมายความว่าจากนี้ไปที่นี่จะทำให้คุณหญิงมีรายได้มหาศาล

คนรวยในอดีต คนรวยท่านนี้ ท่านมีชีวิตอยู่ในรุ่นที่ห่างไกลจากพวกเรารั้ง 2500 กว่าปี เดิมชื่ออะไรไม่ทราบ แต่ต่อมารวยเพราะมีแพะทองคำผุดขึ้นหลังบ้าน ผู้คนก็เลยเรียกท่านว่า “เศรษฐีเมณฑกะ” แปลว่า “เศรษฐีแพะ” บริเวณพื้นที่ที่แพะผุดขึ้นมีเนื้อที่ประมาณ 8 ไร่ แพะทองคำที่ผุดนั้นมีขนาดเท่าช้างม้า และวัวอุสกะ (วัวงานตัวผู้) ซึ่งผุดขึ้นทั่วพื้นที่

แพะทองคำนี้กลายเป็นแพะอัศจรรย์..... ในปากแพะแต่ละตัวมีกลุ่มด้าย 5 สีอยู่คาอยู่ ซึ่งเป็นกลุ่มด้ายวิเศษที่อำนวยทุกสิ่งทุกอย่างให้ตามที่ต้องการ เช่น เมื่อมีคนต้องการของกิน อาทิเนยใส น้ำมันน้ำผึ้ง น้ำอ้อย ตลอดจนเงินทองและเครื่องนุ่งห่ม เขาก็จะพากันมาถึงกลุ่มด้ายออกจากปากแพะตัวใดตัวหนึ่ง ทันใดนั้นสิ่งที่ต้องการดังกล่าวก็จะหลั่งไหลออกมาจากปากแพะ และสิ่งที่หลั่งไหลออกมาจากปากแพะตัวหนึ่งนั้นมีปริมาณขนาดพอเลี้ยงคนได้มาก

ความอัศจรรย์นี้มีการนำมาวิพากษ์วิจารณ์กันอยู่ถึงที่มาที่ไปพระพุทธเจ้าเห็นเป็นโอกาสสอนธรรมะ จึงตรัสเล่าสรุปได้ว่า.....เหตุอัศจรรย์นี้เกิดจากฤทธิ์ของบุญที่เศรษฐีเมณฑกะทำสะสมไว้ในอดีตชาติ 2 ชาติ บุญแรก สร้างศาลารูปช้าง (กุญชรศาลา) ถวายพระพุทธเจ้าวิปัสสี พระพุทธเจ้าทรงให้ใช้เป็นศาลาฟังธรรม บุญหลัง ทำตอนท่านเกิดในช่วงที่โลกว่างจากพระพุทธเจ้าแต่มีพระปัจเจกพุทธเจ้าเกิดขึ้น ตอนนั้นข้าวยากมากแพง ท่านถวายภัตตาหารแด่พระปัจเจกพุทธเจ้า เพราะชาตินั้นท่านเกิดเป็นเศรษฐีเมืองพาราณสี เมื่อเกิดข้าวยากมากแพง ผู้คนล้มตายกันเป็นจำนวนมาก ครอบครัวท่านก็ไม่พ้น แม้จะมีฐานะดีกว่าคนอื่น เก็บข้าวเปลือกไว้กินได้มาก แต่สุดท้ายข้าวที่สะสมไว้ก็จะหมดแล้ว ขณะที่กำลังเอาข้าวสารทะนนานสุดท้ายมาหุงแล้วกำลังแบ่งกันกิน พระปัจเจกพุทธเจ้า

8) บุญอะไรทำให้หญิงชีห์เร่เสน่ห์แรงเหลือใจ? ศึกษาจากเรื่องของปัญจปาปา นางชื่อ ปัญจปาปา แปลว่า หญิงผู้มีบาป 5 ประการ หมายถึงมีบาปติดตัวมาตั้งแต่เกิดทำให้อวัยวะ 5 ส่วนในร่างกายผิดรูปไป จึงกลายเป็นหญิงชีห์เร่ อวัยวะ 5 ส่วนที่ว่าคือ มือ เท้า ปาก ดวงตา และจมูก บาลีชื่อว่า วิรูป แปลว่า ผิดรูป ก็หมายถึง มือเท้าคงพิการ ปากเบี้ยว ตาเข จมูกบานเริด วันหนึ่ง พระปัจเจกพุทธเจ้ารูปหนึ่งเข้าไปในเมืองเพื่อ บิณฑบาตดินเหนียวมาซ่อมแซมเงื่อนเขาซึ่งท่านอาศัยอยู่ ท่านเดินบิณฑบาตไปเรื่อยๆ จนถึงบ้านของนางแล้ว ได้หยุดยืนอยู่ใกล้ๆ นางนางเห็นท่านแล้วไม่พอใจจึงมองดูด้วยความโกรธแล้วพูดเยาะเย้ยว่า “สมณะ ท่านยัง ไม่ได้ทำอะไรแม้แต่ดินเหนียวเลยหรือ?” ว่าแล้ว นางก็เอาก้อนดินใส่ก้อนใหญ่ไปใส่บาตรท่าน ท่านได้อาก้อนดิน ไปทำการซ่อมแซมที่อยู่ คือการกระทำของนาง ซึ่งเป็นทั้งบุญและบาป ส่วนจะเป็นอย่างไรเดี๋ยวค่อยว่ากัน เพราะหลังจากทำบุญครั้งนั้นแล้ว นางอยู่มาระยะหนึ่งก็ตายลงแล้วกลับมาเกิดในเมืองพาราณสีอีกที่หมู่บ้าน ใกล้ประตูเมืองด้านทิศตะวันออก แต่ก็ยากจนเหมือนเดิม แล้วยังชีห์เร่ด้วย เพราะมือเท้าพิการ ปากเบี้ยว ตาเข จมูกเกิด อย่างไรก็ตามในรูปร่างที่ชีห์เร่นั้น นางมีสัมผัสกายเป็นเลิศ ชายใดได้ถูกเนื้อต้องตัวแล้วจะรักและหลงใหลนางทันที วิชาจิตหรือจิตที่เป็นผลของจิตโกรธ ได้บันทึกภาพท่าทางทั้งหมดนี้ไว้แบบเก็บละเอียดและ ให้ผลแบบละเอียดเช่นกันยิ่งกว่าแถบบันทึกเสียงหรือฟิล์มบันทึกภาพใดๆ โดยที่จิตนั้นไปเกิดและแทรกตัวลง ไปคุมส่วนที่เป็นโครงสร้างของร่างกายทั้งหมดแล้วถ่ายทอดผลทั้งหมดลงไปในร่างกายตั้งแต่แรกเกิดซึ่งได้มาจากอสุจิของพ่อและไข่ของแม่ที่ภาษาบาลีเรียกว่า “กลละ” (กะละละ) คือ หยดน้ำที่เกิดจากการรวมตัวกัน ระหว่างอสุจิของฝ่ายชายกับไข่ของฝ่ายหญิง แล้วกลละนั้นก็กลายเป็นรูปมารองรับปฏิสนธิจิตของใครก็ได้ที่มีกรรมสัมพันธ์กันให้มาอาศัยเกิดในฐานะเป็นลูก

9) บุญอะไรทำให้รอดตาย แม้ถูกสั่งฆ่าถึง 8 ครั้ง ศึกษาจากเรื่องของโฆสกะ ทำไมเด็กบางคนมีคน มาช่วยไว้ทันอย่างน่าอัศจรรย์ ทั้งๆ ที่ถูกห่อมัดมัดมัด แต่เวลาส่งเสียงร้องเสียงยังลอดออกมาจากถุงให้คนข้างนอก ได้ยินได้จนทำให้มีคนเข้ามาช่วยได้สำเร็จ ผลคือได้รอดชีวิต โฆสกะเป็นลูกชายของหญิงโสเภณี ตามธรรมเนียมหญิงโสเภณีในสังคมอินเดียโบราณไม่นิยมเลี้ยงลูกชายจะเลี้ยงเฉพาะลูกสาว เพราะลูกชายรับสืบทอดงาน ของแม่ไม่ได้ ไม่เหมือนลูกสาวที่สามารถรับสืบทอดงานได้ จึงเป็นเหตุผลหลักในทางสังคมที่ทำให้เขาถูกทิ้งในตอนแรก คือ ถูกทิ้งที่กองขยะ พอเกิดมาแล้ว แม่ก็ใส่กระดังแล้วเอาไปทิ้งที่กองขยะ โฆสกะถูกสั่งฆ่า 7 ครั้ง บาปที่ทำให้ถูกสั่งฆ่า คือ 1) บาปกรรมที่ทิ้งลูกตายกลางทางตามไม่ทันในชาตินั้น เพราะ มีบาปใกล้ตายอีก อย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นปัจจุบันทันด่วนซึ่งให้ผลตัดหน้าไป 2) กุศลกรรมหรือบุญใกล้ตายนั้นก็ส่งผลให้เกิดเป็น เทพบุตรแม้จะเกิดในกำเนิดดิรัจฉาน แต่กุศลกรรมหรือบุญที่สั่งสมไว้ก็เข้ามาเบียดเบียนทำให้ได้พบเจ้านายที่เป็นคนดีใจบุญและพบสิ่งแวดล้อมที่ดีโดยได้พบพระปัจเจกพุทธเจ้าและมีส่วนร่วมทำบุญกับเจ้านายมาตลอด ด้วยการไปรับไปส่งพระปัจเจกพุทธเจ้าเวลารับบิณฑบาต จากอาณานิคมหรือกรรมคุ่นเคยที่ทำจนชินจึง กลายเป็นอาสนกรรมหรือกรรมใกล้ตายกำหนดให้ไปเกิดเป็นเทพบุตรในสวรรค์และมีเสียงดังกังวานจนเทวดาด้วยกันเรียกว่า “โฆสกะ” เพราะอาณิสสที่เห่าหอนถวายพระปัจเจกพุทธเจ้าด้วยความเคารพรัก เทพบุตรโฆสกะอยู่ในสวรรค์ได้ระยะหนึ่งก็ถึงคราวจะต้องจุติ อกุศลกรรมหรือบาปที่ “ทิ้งลูกให้ตายกลางทาง” เมื่อชาติ

ก่อนโน้นเริ่มได้โอกาสให้ผล จึงทำให้เทพบุตรโสมกะมีจิตใจน้อมลงมาเกิดในโลกมนุษย์และเกิดในครอบครัวที่ทำให้ต้องถูกทอดทิ้งแต่แรก คือเกิดเป็นลูกชายของโสเภณี...แล้วทำให้ต้องถูกทิ้งถูกส่งฆ่าถึง 2 ครั้งดังกล่าวมาแล้ว และกำลังจะมีครั้งที่ 8 ต่อไปซึ่งเป็นครั้งสุดท้ายที่จบลงแบบกลับตาลปัตรอย่างคาดไม่ถึง แต่ก่อนที่จะไปถึงครั้งที่ 4 นั้น ผมขอวิเคราะห์ตอนที่ผ่านๆ มานี้สักช่วงหนึ่งก่อน 3) ทำไมให้ผลยาวนาน สงสัยมานานเหมือนกันว่าทำไมกรรมชั่วถึงลูกครั้งเดียว แต่โสมกะต้องได้รับผลกระทบถูกส่งฆ่าที่ยาวนานถึงเกือบ 30 ปี แต่บัดนี้พอได้คำตอบแล้วว่า โสมกะในชาตินี้คือพ่อในชาตินั้นทำการทิ้งลูกด้วยเจตนาที่แรงคือ 1) คิดทิ้งลูกตลอดเวลาที่ตัวเองเหนื่อยยาก 2) คิดวางแผนร้ายถึงขั้นหลอกภรรยาให้เดินออกหน้าไปก่อน 3) ทิ้งจริงเมื่อได้โอกาส 4) ลูกตายจริงสมตามเจตนา 5) ได้รับผลกระทบแต่ละครั้งยังไม่ถึงที่สุดคือยังไม่ตาย จึงต้องชดเชยด้วยการรับผลกระทบทำให้ต้องทุกข์ทรมานที่ยาวนาน แต่ชีวิตเสี่ยงตายของเขาทำให้บาปเก่ายุติลง

10) บุญอะไรทำให้ได้รูปสวยรูปงาม

ศึกษาจากเรื่องของนางวิสาขา คัมภีร์พุทธศาสนา ขึ้นชื่อว่าคนสวยงามแล้วไม่มีใครเกินนางวิสาขาสาวงามของแคว้นอังคะ ซึ่งอยู่ทางไปภาคตะวันออกของแคว้นมคธ เธอมีความสวยงามติดตัวมาตั้งแต่เกิด 5 อย่าง คือ ผงงาม (เกสกลียาณัง) เนืองงาม (มังสกลียาณัง เหงือก) กระดูงาม (อัฐิกลียาณัง-ฟัน) ผิวงาม (ฉวีกลียาณัง) และวัยงาม (วยกลียาณัง) พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า “การมีผิวพรรณงาม การมีเสียงไพเราะ การมีทรวดทรงดี การมีรูปสวย ทั้งหมดได้มาด้วยบุญ”

รูปหล่อ รูปงามทำบุญอะไรจึงได้ ศึกษาจากเรื่องของพระพุทธเจ้ารูปหล่อเหมือนกับรูปสวย นิยมใช้กับใบหน้า ส่วนรูปงามทั้งหญิงและชายนิยมใช้กับเรือนร่าง คนในโลกเรา หลายคนรูปงามแต่ใบหน้าไม่หล่อไม่สวย แต่หลายคนใบหน้าหล่อสวยแต่รูปไม่งาม แต่ส่วนใหญ่ก็จะพอกล่อมกลมไปกันได้ พระพุทธเจ้าของเราถือว่าเป็นคนรูปหล่อรูปงาม เพราะรูปร่างสมส่วนมีลักษณะของคนยิ่งใหญ่อยู่ครบถ้วน 32 ประการ

รูปที่เกิดจากกรรม รูปเกิดจากกรรมมีแก่ทุกคน และคนเราแต่ละคนอยู่กับรูปนี้มา แต่เกิด แต่เราไม่เคยเรียนรู้ว่ารูปนี้เกิดมาจากกรรม ได้แต่รู้จักในชื่อว่า “นรลักษณ์ศาสตร์” คือ วิชาความรู้ว่าด้วยลักษณะของคน ทว่าเราก็ใช้มันเป็นเครื่องมือทำนายนิสัยและอนาคตของเจ้าของลักษณะเวียนว่ายตายเกิดก็จะสอนว่ากรรมสามารถส่งผลให้ร่างกายมีลักษณะต่างๆ ได้ เพราะผลกรรมออกมาจากปฏิสันธิจิตที่เกิดในท้องแม่แล้วแทรกอิทธิพลของมันลงไปในการสร้างกายใหม่ซึ่งได้มาจากการผสมกันระหว่างอสุจิของพ่อกับไข่ของแม่ผ่านการมีเพศสัมพันธ์ของทั้งสอง

พระมหาปุริสลักษณะของพระพุทธเจ้าดังกล่าวข้างต้นก็เกิดมาด้วยพฤติกรรมดังกล่าว พระพุทธเจ้าทรงยืนยันว่าพระองค์ได้พระมหาปุริสลักษณะทั้งหมดนั้นมาก็ด้วยผลบุญต่างๆ ที่ทรงบำเพ็ญไว้เลื่องชีพ ในชาติต่างๆ ซึ่ง ซึ่งนิยมเรียกกันว่า “บำเพ็ญบารมี” เรื่องนี้ชาวพุทธเราซึ่งนั้น ก็น่าจะรู้กันดี จึงมีคำพูดออกมาถึงรูปร่างกายที่น่ารักบ้างไม่น่ารักบ้างว่า “แล้วแต่บุญทำกรรมแต่ง” ซึ่งเท่ากับว่าเมื่อแก้ไขอะไรไม่ได้ก็ยกให้เป็นเรื่องของบุญบาปไป สรุปแล้ว ความหล่อและความสวยงามของคนนั้น แม้เราจะมองว่ามีชาติพันธุ์และพันธุกรรมของพ่อแม่มาเกี่ยวข้องเป็นเบื้องต้น

11) บุญอะไรทำให้ต่ออายุได้สำเร็จ ? ศึกษาจากเรื่องอายุวัฒนกุมาร คำถามที่ตั้งไว้แต่แรกว่า บุญอะไรทำให้ต่ออายุได้สำเร็จ? พิจารณาเรื่องที่เล่ามาและพระพุทธดำรัสที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ก็ได้คำตอบในเบื้องต้นก่อนว่า บุญที่ทำให้เด็กอายุ 7 ขวบต่ออายุได้สำเร็จคือ การอ่อนน้อมและกราบไหว้ต่อผู้ที่เป็นผู้ใหญ่กว่า พระพุทธพจน์นี้ทำให้เห็นพัฒนาการทางกายภาพของเด็กในเบื้องต้น คือ

(1) อายุหรือชีวิตที่ดูว่าจะดับกลับสืบต่อได้อีกเพราะองค์ประกอบทางกายภาพที่จะทำให้ชีวิตสืบต่อเช่นเลือดลมเดินได้สะดวกขึ้นอีก

(2) จากการทำงานได้ผลทางกายภาพจึงแสดงผลออกมาเป็นเนื้อหนังมีผลคือแข็งแรงและรวมถึงมีวรรณะหรือผิวพรรณเริ่มเปล่งปลั่ง

(3) ผลสุดท้ายแล้วก็คือมีความสุข นี่ผลทางกายภาพที่เห็นด้วยตา แต่ที่ลึกไปกว่านั้นก็คือจิตที่เป็นกุศลซึ่งถูกปรุงแต่งด้วยคุณธรรมทำให้เกิดศรัทธาผ่องใสแล้วทำให้มีการแสดงออกทางกายไปในทางกุศล เช่น ยกมือไหว้ แสดงการอ่อนน้อม

บทวิจารณ์หนังสือของผู้อ่าน

หนังสือเล่มนี้ยกให้เห็นถึงการกระทำที่เป็นผลของการสร้างบุญ โดยยกเนื้อหาจากพระไตรปิฎก เพื่อวิเคราะห์การได้มาซึ่งบุญในแต่ละด้านที่ต่างกัน อีกทั้งยังใช้บทบาทเป็นส่วนเสริม ทำให้งานเล่มนี้เหมือนเป็นการรวบรวมการสร้างบุญฉบับย่อจากพระไตรปิฎกที่คัดสรรมาให้เห็นผลชัดเจน

ผู้เขียนต้องการจะอธิบายให้เห็นผลสัมฤทธิ์ของบุญในด้านต่างๆ รวมทั้งต้องการทำความเข้าใจเรื่องบุญในมุมมองทางพระพุทธศาสนาให้ชัดเจน ชาวพุทธคุ้นเคยกับคำว่าบุญ การทำบุญและการให้ผลของบุญ แต่ไม่ค่อยได้คิดถึงความหมายของ “การล้างชำระ” นำเสนอให้ผู้อ่านได้ทำความเข้าใจเรื่องการชำระล้างใจให้แจ้งด้วยบุญ และทำความเข้าใจถึงความหมายของคำว่า ‘ฤทธิ์’ ตรงกับคำว่า อิทธิ ซึ่งแปลว่าความสำเร็จ หากสำเร็จนั้นสำเร็จลงด้วย ‘เทพดล’ หรือ ‘คนทำ’ ต้องการให้ผู้อ่านได้มาศึกษาร่วมกันถึงสาเหตุแห่งลาภผล บุญฤทธิ์และอิทธิฤทธิ์ต่างๆ ผู้เขียนใช้วิธียกตัวอย่างจากคัมภีร์ เช่น บุญอะไรที่ทำให้ได้ลาภผลมาก ศึกษาจากพระสิวลี. บุญอะไรทำให้ได้สมบัติมากมาย ศึกษาจากเรื่องพระเจ้าอโศก. บุญอะไรทำให้ได้รูปร่างดี ศึกษาจากเรื่องของนางวิสาขา. บุญอะไรทำให้หญิงยากจนพลิกชีวิตกลายเป็นราชินี ศึกษาจากนางมัลลิกา และบุญอะไรทำให้ต่ออายุได้สำเร็จ ศึกษาจากอายุวัฒนกุมาร

แต่บางเรื่องผู้วิจารณ์มองว่า กรณีที่ยกมาถึงแม้ว่าจะเป็นสิ่งที่ดี แต่เมื่อกลับมามองในโลกปัจจุบันน่าจะเทียบกันได้อย่างยากมาก ผู้วิจารณ์จึงอยากให้ผู้เขียนได้ยกกรณีตัวอย่างใกล้ปัจจุบันมากที่สุด เพราะจะทำให้ผู้อ่านอีกหลาย ๆ ท่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น ซึ่งน่าจะเหมาะกับผู้ที่สนใจสร้างบุญ เหมาะกับคนเฉพาะกลุ่มที่สนใจพระพุทธศาสนาชัดเจน แต่หากเป็นผู้ที่ไม่ใคร่สนใจพระพุทธศาสนาแล้ว เนื้อหาการนำเสนอ ค่อนข้างทางตีความเข้าใจยาก ทำให้ต้องอ่านและทำความเข้าใจหลายๆ รอบ ทั้งถ้าผู้ไม่คุ้นภาษาบาลี ก็จะไม่สามารถอ่านบาลีได้ แต่ก็ยังมีบทแปลไทยให้เข้าใจ และอยากให้ผู้เขียนได้อธิบายถึง เทพดล หรือคนทำ ให้มากขึ้น เพราะ

จากที่ผู้วิจารณ์ได้ศึกษามา เทพดลเหมือนจะมีปรากฏอยู่ในกรณีตัวอย่าง เช่น กรณีตัวอย่างพระสิวลี ที่เทวดาแปลงเป็นการมนุษย์แล้วก็มาปรณินิบัติ และผู้เขียนควรจะสรุปให้ชัดเจนว่า สรุปแล้วเทพดลในพระพุทธศาสนาไม่น่าจะเป็นไปได้ แต่เป็นผลของคนทำหรือผู้ทำเท่านั้น เพราะเมื่อสืบสาวไปยังกรณีตัวอย่างที่ได้ยกมานั้นสาเหตุเพราะบุญเก่าที่ได้สั่งสมมานั่นเอง

เอกสารอ้างอิง

บรรจบ บรรณรุจิ. ดร. (2561). บุญฤทธิ์ เทพดล หรือ คนทำ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ออฟเซทเพลส จำกัด.